کد خبر: ۵۳۴۷۸۸
شنبه ۶ تیر ۱۴۰۵ ۱۱:۰۸

یادداشتی از ناهید مظفری فعال رسانه فرهنگی ، اجتماعی

علَم‌گردان ؛ طنینِ تاریخ و ارادت در کوچه‌پس‌کوچه‌های بافق

در میان هیاهوی عزاداری‌های مدرن، روستاهای دهستان «سبزدشت» بافق همچنان حافظ سنتی دیرینه به نام «علَم‌گردانی» هستند؛ آیینی که دو روز مانده به تاسوعا، با نوای سوزناکِ نوحه‌های قدیمی و همراهیِ یک‌دلِ مردم، کوچه‌ها را به عطر نذورات حسینی معطر می‌کند و پیوندی عمیق میان نسل‌های قدیم و جدید برقرار می‌سازد.

به گزارش خبرنگاران گروه زندگی و سرگرمی خبرگزاری گزارش خبر ، ناهید مظفری فعال رسانه فرهنگی و اجتماعی بافق در یادداشتی آورده :

در حالی که بسیاری از آیین‌های عزاداری در سراسر ایران شکلی مشابه به خود گرفته‌اند، روستاهای بافق همچنان بر مدار سنت‌های بومی خود می‌چرخند. در این میان، «علَم‌گردانی» نه فقط یک رسم، که بخشی از هویت تاریخی این دیار است.

دو روز قبل از تاسوعا، وقتی «علَم» از جایگاه اصلی‌اش در حسینیه بلند می‌شود، نوای شورانگیز نوحه‌خوانان قدیمی، سکوت روستا را می‌شکند. پیر و جوان، زن و مرد، پشت سر این نمادِ مقدس که بلندای آن در روستاها به چهار متر می‌رسد، به راه می‌افتند. این جمعیتِ مشتاق، خانه به خانه می‌روند تا نذوراتی را که اهالی از روزها قبل برای «آش حسین (ع)» آماده کرده‌اند، جمع‌آوری کنند؛ صحنه‌ای که در آن معطلی معنایی ندارد، چرا که عشق به اباعبدالله (ع) پیش از هر چیز، سرعت و اشتیاق را طلب می‌کند.

رمزگشایی از قامتِ برافراشته‌ی علَم

علَم در باور مردم این منطقه، فراتر از یک سازه‌ی چوبی ساده است. پنجه‌های فلزی بر سر آن، نشان پنج‌تن آل‌عبا و دستِ بریده‌ی سقای کربلاست؛ هلال‌های ماهیچه‌ای‌اش، نماد رخسار قمر بنی‌هاشم و پارچه‌های رنگین آویخته بر آن، روایت‌گرِ شکوه و قداست علمدار دشت نینواست. در بافقِ شهری نیز، هر هیئت با علَم مخصوص خود، نمادی از نام و هویتش را در خیابان‌ها به پیشواز سوگواری در آستان امامزاده عبدالله (ع) می‌برد.

از جوشِ دوره تا عطرِ شهادت

پایان‌بخش این ارادت، عاشورایی است که در روستاهای سبزدشت با شکوهی خاص رقم می‌خورد. از «جوشِ دوره» و سینه‌زنی‌های سنتی تا سر زدن به خانه‌ی خانواده‌های شهدا و حضور بر مزار گلگون‌کفن‌های دفاع مقدس، همگی نشان از پیوندی ناگسستنی میان پیام عاشورا و فرهنگ ایثار دارد.

وقتی ظهر عاشورا نماز جماعت در جوار مزار شهدا اقامه می‌شود و شب، شام غریبان با همان سبک و سیاق قدیمی به پایان می‌رسد، می‌توان دریافت که چرا روستاهای بافق همچنان سنگرِ حفظِ اصالت‌های عزاداری باقی مانده‌اند؛ جایی که سنت‌ها نه در کتاب‌ها، که در جریانِ زندگیِ مردم، زنده و جاری آمد.